

Saksframlegg

Dato: 22.10.2013
Arkivref: 2013/3815-31095/2013 / U60

Saksbehandler: Berit Weiby Gregersen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
13/132	Fylkesutvalget	05.11.2013

HØRING: STATLIG PLANBESTEMMELSE FOR LOKALISERING AV KJØPESENTRE OG HANDEL

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

Fylkesutvalget støtter forslaget til ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel.

Behandling i fylkesutvalget - 05.11.2013:

Tellef Inge Mørland fremmet følgende alternative forslag:

Fylkesutvalget støtter kravet om at de fylkeskommunene og kommunene som ikke har en oppdatert plan for kjøpesentre og handel, må utarbeide dette. Et slikt krav er viktig for å sikre likebehandling.

Styringen av planarbeidet må imidlertid ligge hos fylkeskommunene og kommunene. Det er avgjørende for det lokale og regionale selvstyret at fylkesmannens rolle begrenses til en kontrollfunksjon.

Votering:

Ved alternativ votering mellom fylkesrådmannens tilrådning og Mørlands forslag, ble Mørlands forslag enstemmig vedtatt.

Dermed var følgende vedtatt:

Fylkesutvalget støtter kravet om at de fylkeskommunene og kommunene som ikke har en oppdatert plan for kjøpesentre og handel, må utarbeide dette. Et slikt krav er viktig for å sikre likebehandling.

Styringen av planarbeidet må imidlertid ligge hos fylkeskommunene og kommunene. Det er avgjørende for det lokale og regionale selvstyret at fylkesmannens rolle begrenses til en kontrollfunksjon.

2. SAMMENDRAG

For å styrke eksisterende by- og tettstedssentre, bidra til samfunnsøkonomisk effektiv arealbruk og å legge til rette for miljø- og helsefremmende transportvalg, har Miljøverndepartementet sendt ut forslag til ny *statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel*.

Forslaget til ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel vil gjelde for fylker og kommuner som ikke har en plan for kjøpesenter og handel vedtatt etter 01.07.2008, eller har en plan som ikke følger intensjonene i statlig planbestemmelse.

I henhold til rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre av 27. juni 2008, har Aust-Agder utarbeidet og vedtatt Regional plan for senterstruktur og handel. Denne planen vil fortsatt gjelde for Aust-Agder og vil ikke bli tilsidesatt av ny statlig planbestemmelse.

Forslaget til planbestemmelse vil berøre Aust-Agder i den forstand at nabofylker og kommuner uten gyldig plan for lokalisering av kjøpesentre og handel, må følge planbestemmelsen.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Med den nye statlige planbestemmelsen for lokalisering av kjøpesenter og handel, ønsker regjeringen å styrke eksisterende by- og tettstedssentre. En analyse av handel i 12 norske byer viser at handel i sentrum går ned (Rapport: Handel i og utenfor bysentrum, Asplan Viak 3/2013-07-12).

Kort om forslaget til ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesenter og handel
Miljøverndepartementet har sendt forslag til ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel ut på høring til alle landets kommuner. Bestemmelsen avløser gjeldende rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre iverksatt 1.juli 2008. Forslaget er hjemlet i plan- og bygningsloven § 6-3 første ledd, og innebærer at det ikke kan etableres kjøpesentre og større handelsvirksomheter utenfor byer og tettsteder, med mindre dette er i tråd planer nyere enn 1. juli 2008.

Formålet med bestemmelsen er å styrke eksisterende by- og tettstedssentre, bidra til samfunnsøkonomisk effektiv arealbruk og legge til rette for miljø- og helsefremmende transportvalg. Bestemmelsen skal derfor sikre at nye handelsvirksomheter lokaliseres innenfor eller i tilknytning til eksisterende by- og tettstedssentre, og med god kollektivdekning og tilgjengelighet med sykkel og gange. Det langsiktige målet er å oppnå mer bærekraftig og robust by- og tettstedsutvikling og begrense klimagassutslippene. Bestemmelsen gjelder for hele landet, med unntak av Svalbard.

Bestemmelsen gjelder alle virksomheter som bedriver detaljhandel. Virksomheter som bedriver engros- og agenturhandel eller postordrevirksomheter omfattes ikke. For at det skal være anledning til å etablere dagligvareforretninger og liknende som skal dekke lokale behov utenfor byer og tettsteder, gjelder forbudet kun handelsvirksomheter som enkeltvis eller samlet utgjør et bruksareal over 3000 m².

Ved etablering av handel under 3000 m², må likevel lokaliseringen vurderes ut fra bestemmelsens formålsparagraf og generelle prinsipper om samordnet areal- og transportplanlegging.

3.1 Tidligere vedtak og andre føringer

Regional plan for senterstruktur og handel i Aust-Agder.
FT-sak 49/12, vedtatt 23.10.12.

Rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre av 27.06.2008.
Fastsatt ved Kongelig resolusjon, etter plan- og bygningsloven § 6-3.

4. FORSLAG TIL LØSNING OG KONSEKVENSER

4.1 Faglige merknader

Forslaget til planbestemmelse vil berøre Aust-Agder i den forstand at nabofylker og -kommuner uten gyldig plan for lokalisering av kjøpesentre og handel, må forholde seg til planbestemmelsen. På den måten vil planbestemmelsen føre til større grad av "likebehandling".

Dersom gjeldende rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre av 27. juni 2008 ikke avløses av ny planbestemmelse, vil det blant annet bety at det forblir ulike retningslinjer for kjøpesenter- og handelsutvikling i nabofylker og nabokommuner. Dette fordi noen fylker ikke har utarbeidet planer for kjøpesenter og handel i tråd med gjeldende rikspolitiske bestemmelse.

5. KONKLUSJON

Fylkesrådmannen anbefaler å støtte forslaget til ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel. En ny statlig planbestemmelse for kjøpesenter og handel vil bidra til at nabofylker og -kommuner må forholde seg til samme nasjonale rammer for kjøpesenter- og handelsetablering og utvikling. Dette vil medføre større forutsigbarhet og likebehandling av kjøpesenteretableringer over fylkesgrenser.

Vedlegg:

Forslag til statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel